

1800—1840

ՏԱՍՆԵՒՈՒԹԵՐՈՐԴ Դարին վերջերն էր նաև՝ որ Հայ մը գիւտն ըրաւ ի Գուզկունճուք Վոսիորի քիւլպէնսի վրայ ձեռագործ նկարակերտութեան՝ որով նոյն կողմերն և ի Սկիւտար Եազմանիութեան արհեստը բարգաւաճելով՝ պատճառ եղաւ մինչև ցայսօր հարիւրաւոր չունեւոր ընտանեաց ապրուստին և ծնունդ և սնունդ տուաւ քանի մը տանեակ Եազմայի վաճառականներու։ Կ. Պոլիսի Մեծ շուկային և խաներուն մէջ ու գաւառները և Տէրութեան գլխաւոր քաղաքները՝ Պէրութ, Զմիւռնա, Գանիրէ, Աղեքսանդրիա, արշիպեղազեան կղզիները կը փնտռուին ու յարգի են միշտ Սկիւտարի այս Եազմանե-րը։ Հ. Ղուկաս Ինճիճեան Մխիթարեանը՝ կերգէ հետեւեալ ռոտանաւոր տողերով այս գիւտը.

Գուզկունճուք անուն մեծագոյն շէնիւն,
Աղճասեալ անուն Գօսիւնիցայիւն.
Այ Բանսէլիյունն իւր եկեղեցիւն,
Նիս Մեսրապոյցի հիւն Բաղկեղունիւն։

Տեղի է գիւտի հայ գործաւորին,
Նոր գործարանի ընտիր ներկողիւն,
Նըկարակերտի գործոց թեհնէզիւն,
Բոշորից այլոց ընտելագունէն։